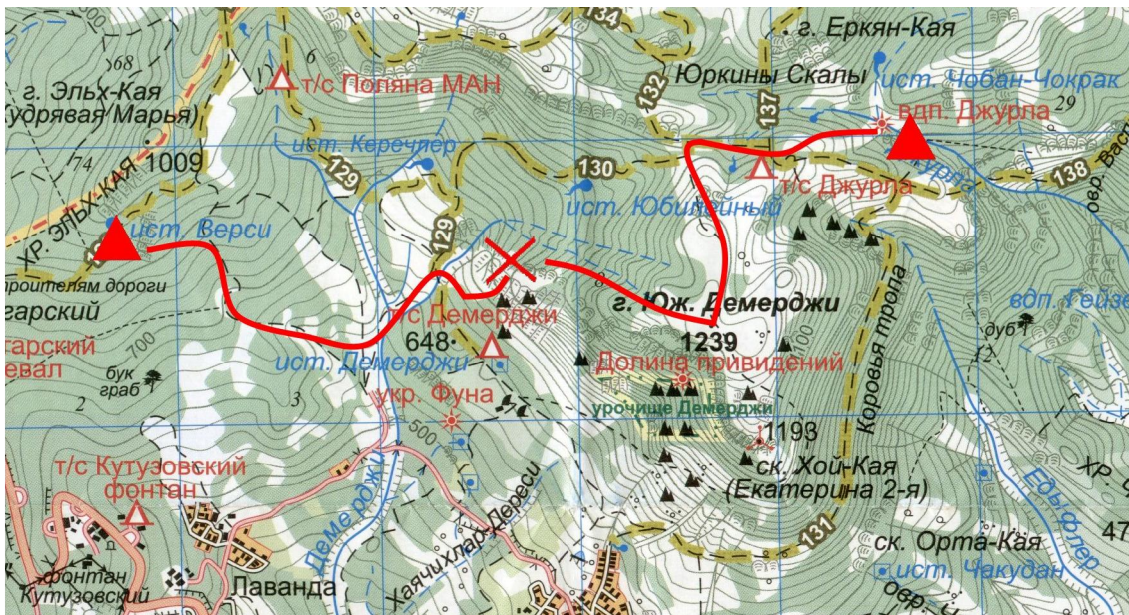

Перевал Хаос (1А, 950 м)

Район	Хребет, масив	Що з'єднує	Назва	Висота, м	Категорія складності		
					сезон	зима	міжсезоння
Крим	Масив Південної Демерджі	д.р. Демерджі – д.р. Джурла	Хаос	950	1А	1А	–

1. Розташування: південно-західні схили масиву Південна Демерджі, верхів'я лівого витoku р. Демерджі.

2. GPS-координати (WGS84): N44,758621 E34,399039

3. Джерело відомостей:

- [1]. Закалдаєв Н.В. Перевали горного Криму (перечень). Изд. Сімферополь 2005г.
- [2]. Звіт про гірський туристський спортивний похід 1 категорії складності гірським Кримом, НР 2008/2009р., керівник Саприкін Є.Ю.
- [3]. Звіт про гірський туристський спортивний похід 1 категорії складності по Південно-Східному Криму, січень 2011р., керівник Грабець Б.Б.
- [5]. Звіт про гірський туристський спортивний похід 1 категорії складності по Центральному Криму, лютий 2007р., керівник Никонов А.В.
- [7]. Звіт про зимовий гірський експериментальний похід 1 категорії складності в Криму, НР 2005/2006р., керівник Моянська Т.В.
- [9]. Звіт про експериментальний гірський туристський спортивний похід 2 категорії складності Кримом, НР 2011/2012р., керівник Данилейко А.А.
- [10]. Звіт про гірський туристський спортивний похід 2 категорії складності по Криму, січень 2010р., керівник Макаренко Є.М
- [11]. Звіт про гірський туристський спортивний похід 2 категорії складності по горах Кримського півострова, січень 2010р., керівник Новак О.М.

4. Загальний час проходження: 5 год 35 хв, від дж. Версі до вдпд. Джурла.

5. Витрачено часу:

на підйом: 4 год 20 хв, перепад висот 452 м .

на спуск: 1 год 15 хв, перепад висот 287 м .

6. Витрачено на рух:

з самостраховкою 1 год 55 хв

з одночасною страховкою: 0 год 0 хв

з змінною страховкою: 0 год 0 хв

з перильною страховкою: 0 год 0 хв

7. Організовано пунктів страховки: 0

8. Характеристики ключових ділянок:

Ділянка шляху	Загальний час проходження (год:хв.)	Довжина (м)	Крутизна (град.)	Перепад висот (м)	Характер рельєфу	Характеристика руху з страховкою (протяжність, м: крутизна, градуси; час, год:хв.):				Кількість організованих пунктів страховки
						самостраховкою	одночасною	поперемінною	перильною	
Від підніжжя перевалу до сідловини	1 год 55 хв	500	30°	260	осип різної величини, кам'яні брили	500 м 30° 1 год 55 хв	—	—	—	—
Від сідловини до г. Демерджі Півд.	1 год 15 хв	700	15-25°	270	грунтовий і трав'янистий схил	—	—	—	—	—

9. Категорія складності: 1А по факту проходження

10. Потенційна небезпека та заходи безпеки:

Зрив на схилі, падіння каменів. Рух із самостраховкою льодорубом. При наявності снігового покриву і зледенілих каменів може знадобитись перильна страховка

11. Рекомендоване спеціальне спорядження:

- групове (на 11 чол): мотузка 50 м 1 шт.
- індивідуальне: каска, система, страховочно-спусковий пристрій, льодоруб, кішки, трекінгові палиці.

12. Рекомендовані місця для ночівлі: дж. Версі, т/с Демерджі, т/с Джурла.

13. Метеоумови при проходженні перевалу: ясно, +5 – +8°C.

14. Перевал пройдено: 31.12.2012р., у поході 1 к.с.

15. Керівник походу: Жердочкін Артем Вікторович

16. Маршрутна книжка: № 46-ГЕ/12 ЦМКК

17. Прізвище, ім'я, по батькові автора опису: Жердочкін Артем Вікторович

18. Опис проходження:

Опис проходження надається від дж. Версі до вдсп. Джурла.

Вийшли ще затемно, в 06:20. Продовжили рух ґрунтовою дорогою, якою вчора прийшли до місця ночівлі. Через деякий час виходимо з лісу на відкритий простір. Світає, вже можна розгледіти обриси нашого перевалу – Хаос (1А). Рухаємось далі в його напрямку по дорозі. Невдовзі доходимо до обмілілої р. Демерджі, яку переходимо по камінню. Після броду йдемо по дорозі в південному напрямку і стаємо на привал навпроти перевалу, трохи не доходячи до т/с Демерджі. Звідси вже можна краще розгледіти шлях підйому (ФОТО 01). Від місця ночівлі дійшли сюди за 50 хв ЧХЧ. Ще за 15 хв підійшли до глиняно-конгломератного кулуару через зарослі чагарників по тропі. Тут вирішили одягнути системи і каски, змінили трекінгові палиці на льодоруби. Звідси слабо вираженою тропою пішли траверсом по трав'янисто-осипному схилу до правої сторони перевального злету (ФОТО 02). Згідно інформації, отриманої із звітів, там шлях підйому легший. Хороший орієнтир початку підйому – сосна, яка росте трохи вище на схилі. Порівнявшись з нею, почали рухатись вгору по неявно вираженій тропці в її напрямі (ФОТО 03). Крутизна схилу – 25-30°, характер – трав'янистий і мілко-осипний. Справа по ходу руху, в 50 м, знаходиться високий скельний останець. Піднявшись до сосни, повертаємо ліворуч і рухаємось в напрямку величезного каменя (ФОТО 04). Підійшовши до нього, стали на 5-хвилинний привал, під час якого сходили в розвідку. Підйом до цього місця зайняв у нас 45 хв.

Далі шлях пролягав по нагромадженню великих каменів, присутні елементи нескладного лазання (ФОТО 05). Допмагаючи один одному, пройшли цю ділянку і перетнули неглибокий рив, який власне і являється початком глиняно-конгломератного кулуару нижче. Тут знову з'являється слабка тропа, яка обходить зліва велику кам'яну брилу. За нею рухаємось далі вгору по середньому і крупному осипу неподалік від скельних стінок. Невдовзі підходимо до ще одного величезного каменя (ФОТО 06) і обходимо його впритул справа по ходу руху, піднімаємось на крупно-осипний гребінь (ФОТО 07). Видно, що тропа на сідловину проходить безпосередньо під жовтою вертикальною конгломератно-глиняною стінкою. Але цей шлях видався нам небезпечним, так як зверху періодично сипало камінням. Тому пішли далі по гребеню, праворуч якого був кулуар, порослий лісом. Рухатись потрібно обережно, присутні ділянки, де необхідно підлазити з рюкзаком (ФОТО 08). За декілька хвилин врешті наближаємось до краю конгломератно-глиняної стінки (ФОТО 09) і підходимо до фінальної частини підйому на перевал (ФОТО 10) – крутий, 35-40° трав'янистий схил довжиною 25-30 м. По ньому виходимо на сідловину, яка являє собою щілину в скелях, шириною 4-5 м (ФОТО 11). Знаходимо тур із запискою, пишемо свою і влаштовуємо обід. Після обіду починаємо підйом на вершину Демерджі Півд. Рухаємось по доволі крутому залісненому схилу по тропі вздовж кромки обриву. У верхній частині крутизна підйому досягає 25°. Вийшовши із зони лісу, попрямували на вершину (ФОТО 12). Чудова сонячна погода дозволила насолодитись краєвидом на узбережжя, на масиви Бабугана і Чатир-Дага, а також оглянути згори Долину привидів. Піднялись на вершину за 75 хв ЧХЧ. З неї попрямували вниз на перемичку між масивами північної і південної Демерджі по ґрунтовій дорозі. З перемички повернули на схід і дійшли до т/с Джурла з озером. Звідси вже по тропі попрямували до вдпд. Джурла, біля якого і була запланована ночівля. З г. Демерджі Півд. дійшли до водоспаду за 2 переходи. На бівак стали о 15:00, в сосновому лісі на високому правому березі р. Джурла. Часу, щоб підготуватись до святкування Нового року, в нас було вдосталь. Поставили шатер і палатку, назбирали дров, повечеряли і лягли відпочити. В результаті мало не проспали Новий рік☺. Але таки зустріли його вчасно, в горах, в красивому і затишному місці.

Висновки і рекомендації.

Складність і швидкість проходження перевалу може варіюватись в залежності від вибору шляху. При несприятливих погодних умовах (туман) орієнтуванні на схилі утруднене, при наявності засніжених або зледенілих каменів може знадобитись перильна страховка в деяких місцях. Починати підйом на перевал рекомендується з правого боку (по ходу руху) по трав'янистому і мілко-осипному схилу, так як цей шлях легший фізично і більш безпечний.

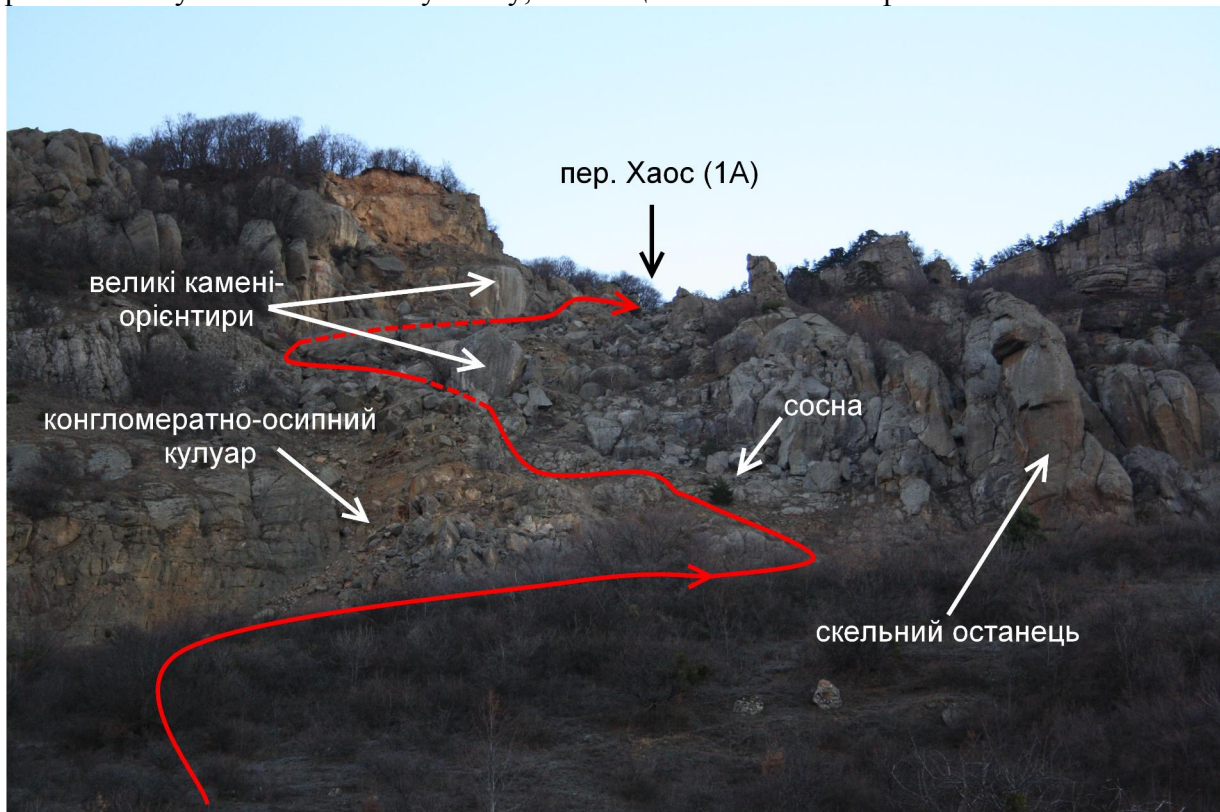

Фото 01 – Шлях підйому на пер. Хаос (1А).

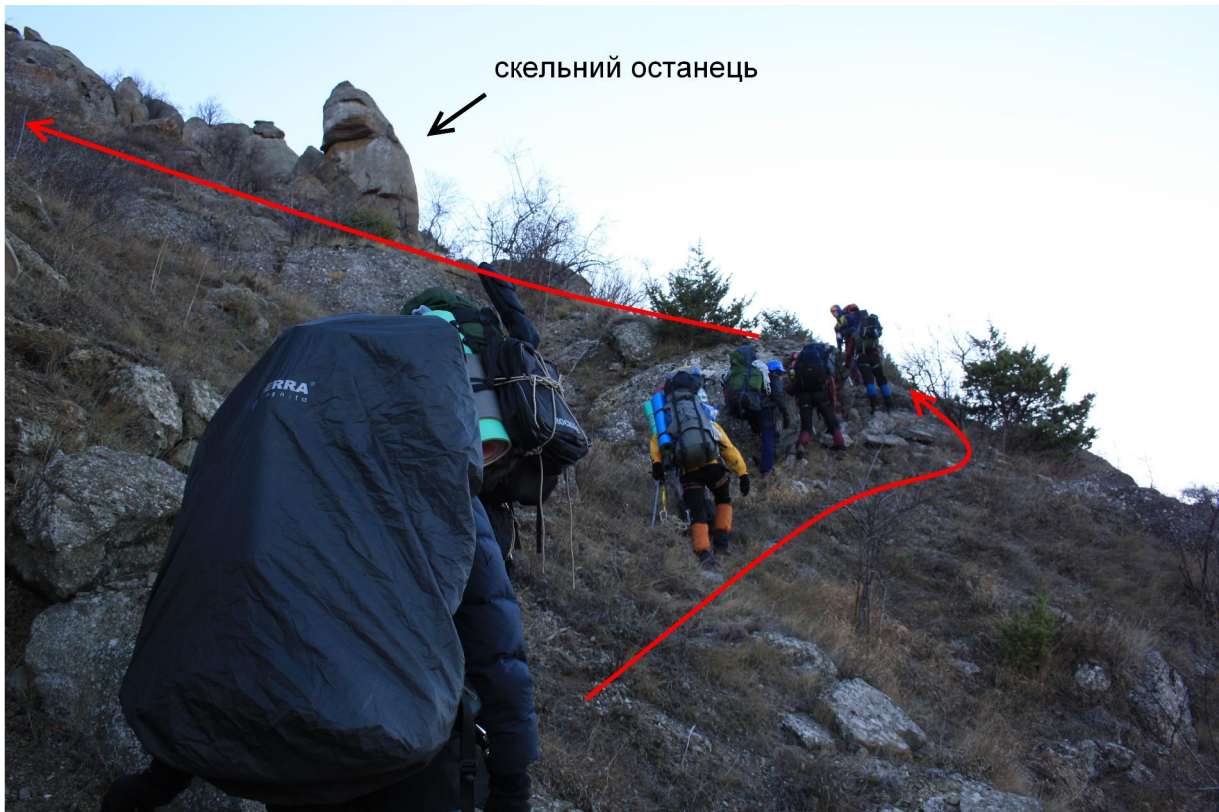

Фото 02 – Траверс схилу.

Фото 03 – Підйом по правій стороні схилу.

Фото 04 – Підхід до великого каменя.

Фото 05 – В кам'яних розсипах.

Фото 06 – Підхід до другого великого каменя.

Фото 07 – Характер руху на перевалі.

Фото 08 – Крутий конгломератний схил.

Фото 09 – Наближаємось до жовтої глиняної стінки.

Фото 10 – Підходимо до сідловини.

Фото 11 – На сідловині пер. Хаос (1А).

Фото 12 – Південна Демерджі.